SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:2718

av Hanna Lindqvist (MP)

Mer gemenskap och fler sätt att leva tillsammans

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att uppmärksamma och främja lokala initiativ såsom gemensamhetsodlingar och kollektiva boendeformer samt se över eventuella hinder på statlig nivå för deras etablering och utveckling, och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Ett gott samhälle handlar inte bara om att människor ska ha någonstans att bo, utan också om möjligheten att leva ett liv med gemenskap, delaktighet och trygghet. I dag är bostadsmarknaden och våra livsmiljöer i stor utsträckning utformade utifrån traditionella boendeformer och hushåll. Samtidigt finns ett behov av fler sätt att bo och leva tillsammans, och av miljöer som gör det enklare för människor att mötas och bygga gemenskap.

Gemenskap kan växa fram på många sätt. Det kan handla om att bo tillsammans i kooperativa boendeformer, men också om att dela gröna miljöer och odlingsytor med sina grannar. I våra städer finns stor potential att använda stadsnära grönområden för att skapa mötesplatser där människor kan odla, lära av varandra och tillsammans bidra till en mer hållbar närmiljö.

Gemensamhetsodlingar och permakulturparker kan spela en viktig roll i detta arbete. De bidrar till lokal matproduktion och biologisk mångfald, samtidigt som de stärker sociala band och ger människor möjlighet att engagera sig i sitt närområde. De kan också bidra till ökad lokal motståndskraft och stärkt livsmedelsberedskap i en tid då klimatförändringar och omvärldsläget gör vår livsmedelsförsörjning mer sårbar.

Trots de många fördelarna möter lokala odlingsinitiativ ofta hinder. Det kan vara svårt att få tillgång till mark, vatten, finansiering och den grundläggande infrastruktur som behövs för att verksamheten ska fungera långsiktigt. Kommunerna behöver därför ta en mer aktiv roll i att möjliggöra gemensamhetsodlingar och permakulturparker. De bör integreras tydligare i kommunernas planer för stadsnära grönområden och få förutsättningar att utvecklas genom exempelvis handledning, finansiering, odlingsredskap, vattenförsörjning och enklare förrådsbyggnader.

Samtidigt behöver vi skapa bättre förutsättningar för fler sätt att bo tillsammans. Kooperativa hyresrätter är ett exempel på en boendeform som kan ge människor större inflytande över sitt boende och möjlighet att gemensamt organisera och förvalta sina bostäder. Genom att de boende organiserar sig i en förening kan de få större delaktighet i hur fastigheten sköts och utvecklas. Det finns också en potential för kooperativa hyresrätter att bidra till en mer varierad bostadsmarknad där fler aktörer och upplåtelseformer får plats.

Trots detta är kooperativa hyresrätter en relativt ovanlig boendeform i Sverige. Om de ska kunna växa och bli ett mer tillgängligt alternativ behöver vi se över vilka hinder som finns i dagens regelverk. Lagstiftningen om kooperativa hyresrätter bör därför ses över för att undanröja eventuella hinder som missgynnar boendeformen och begränsar dess möjligheter att utvecklas. Fler kooperativa föreningar behöver kunna växa och ta en större plats på bostadsmarknaden.

Ett samhälle med fler sätt att leva tillsammans skapar fler möjligheter till gemenskap, engagemang och delaktighet. Genom att underlätta för gemensamma odlingsmiljöer och kooperativa boendeformer kan vi både stärka lokalsamhället och bredda människors möjligheter att forma sina egna liv.

Hanna Lindqvist (MP)